

TOPÒNIMS ESMENTATS AL LLIBRE DE CORT DE JUSTÍCIA DE VALÈNCIA (1279-1321)

Maria Àngels DIÉGUEZ SEGUÍ

TOPÒNIMS ESMENTATS AL LLIBRE DE CORT DE JUSTÍCIA DE VALÈNCIA (1279-1321)

En aquest article exposem la relació dels topònims que apareixen al Llibre de la Cort de Justícia de València entre 1279 i 1321. Hem consultat tots els volums del segle XIII, nou en total, que corresponen als anys 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284 (dos llibres), 1285 i 1299, i quatre volums del segle XIV: 1306, 1316, 1318 i 1321. No hem tingut en compte, però, els 703 topònims que formen part dels cognoms dels personatges que intervenen al LCV¹.

El primer apartat que mostrem es refereix als noms de lloc de la ciutat de València. L'hem subdividit en *barris, zones gremials, carrers i places, esglésies i monestirs, ordes religiosos, edificacions i altres*. Si és possible situem aquests indrets en l'emplaçament actual². Després esmentem la resta de topònims del Regne de València, els de Catalunya i les Illes Balears, els occitans, els topònims hispànics i els italians. Transcrivim l'onomàstica tal com es pot llegir al text, amb les diverses variants que presenta³.

L'interès dels reculls toponímics antics com aquest és variat: per la forma gràfica, que en molts casos és determinant per a l'etimologia, per la confirmació de l'emplaçament geogràfic en algunes ocasions, o bé pel fet que algun nom sols el teníem documentat al *Llibre del Repartiment* de València (*LlRep.*).

¹ Ens referirem al Llibre de Cort de Valencia amb LCV.

² Per a la localització seguim sobretot en Sanchis (19895), en la GEC i la GERV.

³ Encara que molts dels topònims apareixen diverses vegades al Llibre de Cort, hem cregut convenient localitzar-los normalment només en una ocasió, sempre amb el número de sèrie del volum i del foli del manuscrit. L'onomàstica dels diversos volums està numerada segons la foliació del manuscrit; així per exemple, 1b-16r. indica que l'antropònim pertany al llibre amb el número de sèrie 1-bis i al foli 16 *recto*. En el llibre 1-ter (1t-) la foliació és personal, car mancava al manuscrit. Les sèries de l'1 al 6 pertanyen als volums del segle XIII, i les 8, 18, 23, 36 i 38 pertanyen respectivament als volums de 1306, 1316, 1318 i 1321.

TOPONÍMIA

parts de la ciutat de València

Barris

La Buatela, 4-31r. / **La Boatella**, 4-32r. Aquest barri i els de la Moreria i la Xerea quedaven extramurs fins que es construí la muralla del XIV. L'antiga mesquita de la Boatella fou convertida en església de Sant Joan. També s'hi establiren el convent de les Magdalenes (1240) i el dels frares de la Mercè (1238), als volts de l'actual Mercat Central. La Boatella s'estenia fins al carrer de Sant Vicent, on hi havia la porta de la muralla que en duia el nom, Bab-al-Buyatella. El topònim és un derivat del llatí *bos*, *bovis* 'animal boví: vaca, bou, etc.' amb els sufixos *at* + *ella* (*OnCat.* s. v. *Boatella*).

La Exerea de València, 1b-43r. Antic raval de la ciutat de València, ja en època musulmana, a llevant de la primitiva muralla. La porta de la Xerea estava en la plaça de la Congregació. Segons Rubiera & Epalza (1984: 52), prové d'*Ash-sharia* 'la llei religiosa'. Aquests autors comenten que la porta de la *Sharia*, en les ciutats andalusines, sol ser la que condueix a l'explanada extramurs on se celebra l'oració del migdia de les dues Festes Majors de l'Islam.

La Juheria. Estava situada dins del recinte de la ciutat. Limitava amb una part del raval de la Xerea i la demarcació s'estenia entre els carrers del Miracle i de la Mar, d'Avellanes, plaça de la Figuera, l'actual Marquès de Dos Aigües, plaça dels Cabrerots o de la Creu Nova (prop de la Universitat) i la Xerea.

La Moreria. Quedava extramurs, però tenia muralla pròpia. La via principal era el carrer Major de la Moreria, més tard dels Tints d'Oleta i avui de Sant Miquel. Era un barri important que comptava amb instal·lacions pròpies com l'alfòndec o hostel, obradors, botigues i mesquita, on en desaparèixer la moreria es va erigir la parròquia de Sant Miquel. En 1356 s'inicià l'enderrocament del mur islàmic, a excepció del sector nord, entre els portals de Roterós i Temple.

Raval de València, 38-14v. Era una antiga moreria de la ciutat de València.

Roterós, 1b-35r. Situat a extramurs i al ponent, també dit la Poble Vella. La via principal era el carrer del Tints Majors (de Corona), recorregut per la sèquia de Rovella, que subministrava aigua als obradors dels tintorers. El mur passava per l'actual carrer de Roterós, a ponent de la porta de Serrans. Roterós era el nom que duia la porta de la muralla que abans es digué d'Alcàntera i després dels Serrans. Aquest barri fou proveït d'una parròquia, la de Santa Creu, i s'hi va establir també el convent del Carme (1281).

Coromines (*OnCat.* s.v. *Raó i Ratera*) no comenta res sobre aquest topònim, però als *Estudis de toponímia catalana* (I, 254) el situa entre els noms de lloc mossàrabs, cosa que també fa Sanchis (1949: 116, 118). Aquest estudiós considera que el topònim ve del nom que li donaren els conreadors de les rotes que hi havia entre la muralla i el riu, contigües a aquest raval.

Rauyosa, 4-71v., 4-72r., 4-93v., **Rauyossa**, 4-80r. Deu tractar-se del mateix lloc que la *Rayosa*, *Raiossa*, *Rajosa* que apareix al *LlRep.* (a més de la variant *Reosa* que aporta Barceló del 1098) i tradicionalment transcrit com a 'Rajosa'. Era un raval que es construí al voltant del monestir de Sant Vicent de la Roqueta, extramurs de l'antiga muralla. La lectura d'aquest topònim no és molt clara. Podríem pensar que ens trobem amb la grafia de la nasal palatal *ny*, cosa que ens permetria interpretar amb el mateix fonema les grafies *i*, *j*, *y* del *LlRep.* Tanmateix, cal dir que, tant quan hi ha el mot en llatí com en català, la lletra en qüestió s'assembla molt més a una <u> que a una <n>.

Zones gremials

Çabateria de València, 18-38r. Situada al costat de l'església de Santa Caterina.

Draperia de València, 4-39r. La draperia de llana estava en el carrer de les Mantes. La

Draperia de lli es trobava cap a la plaça de la Figuera, a l'entrada del carrer de la Mar.

Freneria de València, 3-17r. Formà part del carrer de la Corretergia.

Pelleteria de València, 4-109v. Actualment és part del carrer dels Drets.

Portes

Porta de la Moreria, 4-92r. Era la Bab al-Hanax o porta de la Colobra, en l'antiga muralla.

Porta del Trabuquet, en València, 38-63r. Situat en el carrer de Salvà, també era conegut com el *Portal d'en Esplugues*. *Trabuquet* era el nom d'una arma o enginy de guerra destinada a llançar grans pedres contra les fortificacions.

Porta del Temple, 38-71r. En la plaça del Temple, en la cantonada amb la plaça de Teodor Llorente es trobaven la porta i la torre del Temple. Aquesta porta era la Bab al-Sakar de l'època musulmana, que més tard es digué del Cid i també del Real.

Carrers i camins

Camí de Quart, 36-24r. Fou un dels principals accessos a la ciutat, a l'Oest. Els altres tres eren: de Morvedre (N), de Xàtiva (S) i del Grau (E).

Camín de la Mar, 3-45v. / **Carrera qui va a la mar**, 4b-4v. També dit del Grau.

Carera de Sent Vicent, 4b-44r. Des de l'època romana era el principal accés meridional de la ciutat, i hi havia el convent de Sant Agustí (1300).

Carrer apellat del Menescal, 36-238r. El text el situa a la parròquia de la Xerea.

Carrera de l'Almodí Veyl, 4b-17r. L'Almodí era la casa on es dipositava i es venia el blat i altres cereals, de l'àr. *dâr al-mudî* 'casa de l'almud'. Aquesta casa estava situada en la parròquia de Santa Caterina. També trobem la variant *Almudí*. El mot estava documentat al segle XV, si bé al Llibre de Cort de Concentaina ja trobem *almodí*.

Carrera dels carboners, parròquia de Senta Creu, 36-338r.

Carrera mayor qui va als preïcadors, 3-81r.

Carrera que és appellada **Malcuynat**, prop la carneria major de València, 36-24r. La carnisseria estava a la vora de la plaça Redona, encara que hi hagué també les del Tossal, del Palau i les de Sant Cristòfol. *Malcuinat* té el sentit de 'malifeta', però tractant-se del nom amb què és conegut un carrer és fa difícil precisar el significat del mot. El DCVB el documenta al segle XVI amb les dades del diccionari Aguiló. El DECLC (s.v. *mal*) el documenta en Martí Gadea.

Carrera d'en G. Scrivà, 1b-32v.

Camí de Murvedre. Constituïa l'accés septentrional més important de la ciutat.

Places

Plaça d'en Romeu Pellicer, 18-12r.

Plaça de Calatrava, 4-77v. Orellana considerava que deu correspondre a l'actual plaça *del Negrito* (Martí Mestre (1994: 68); veg. a més, Rosselló (1993: 56). També es conegué com a plaça de *Catalans*.

Plaça de la Figuera, 4-105v., 2-51r. Va ser absorbida pel carrer del Mar-Pau. Als segles XVI-XVIII es conegué amb el nom de Santa Tecla, pel convent homònim.

Placeta d'en Jàffer, 36-49v.

Plaça dels Scrivans, 1b-32r.

Plassa de la Erba, 1b-14r. Roca Traver (1970: 163), seguint R. Chabàs, la situa a la plaça de la Mare de Déu. Encara és anomenada així en el plànol de Vicent Tomàs Tosca de primeries del XVIII.

Esglésies, parròquies i monestirs

Esgleia de Sent Jordi, 4-70r.

Esglèyia de Senta Tecla, 1b-32v. veg. plaça de la Figuera.

Sent Andreu, 4-22 v., 4-27r. Actualment de Sant Joan de la Creu.

Sent Bertholomeu, 4-33r. Va ser incendiada el 1936 i derrocada després de 1940 (Mateu Ibars 1992: 103). Estava a la plaça de Manises.

Sent Estheve, 4-50r. Aquesta, la de Sant Nicolau i la de Sant Martí són les úniques que es mantenen en l'emplaçament primitiu.

Sent Johan de la Boatella, 4-32r. / de la Buatella, 2-68r. Pròxima a l'antiga porta de la Boatella.

Sent Lorenc, 4-114v. Avui dels Pares Franciscans.

Sent Martí, 4-48r.

Sent Pere de la Seu de València, 4-28r.

Sent Thomàs, 4-23r. En un emplaçament distint de l'actual, en la confluència dels carrers d'Avellanès i Cabillers.

Senta Catalina 4b-17r./ **Senta Caterina**, 4b-19v., 4-39r. És més usual la segona forma. Les dues variants solen aparèixer quan intervenen personatges aragonesos. El mateix es pot dir quan designa el nom de persona, com ara en el cas de la família de Joan Martínez, el qual té una filla que és anomenada en el text indistintament *Catalina* i *Caterina*.

Senta Creu, 4-47v. Situada a Roterós. Va ser derrocada al segle passat (Mateu Ibars 1992: 103).

Sen Salvador, 2-40v. Segons Sanchis, és l'única església valenciana que conserva el campanar del segle XIV.

Sent Pere Màrtir, 3-93v. / **Sent P. Martre**, 4-25r. *Màrtir* és la forma llatinitzant, que finalment va predominar. La segona variant avui només resta com a popular en rossellonès. La primera documentació de *martre* era de la Crònica de Muntaner (DECLC, DCVB); aquesta és de l'any 1284.

Sent Agostí, 36-222r.

Sent Julià, 4-104r. / **Sen Julià**, 4-106r.

Sent Làzer, 18-29r. 'Sant Llätzer'.

Sent Nicholau, 18-35v.

Sent Vicent, 5-23v. 'Sant Vicent de la Roqueta'. Església i antic monestir cistercenc situat extramurs de l'antiga muralla, sobre una primitiva església que s'erigí al segle IV on fou martiritzat aquest sant. L'església, renovada, és ara la parròquia de Crist Rei.

Frares del Carme, 4-127v. El convent del Carme s'establí al barri de Roterós. Actualment dona nom a tota la barriada.

Monestir de les dones de Senta Maria Magdalena, 36-563r. Pertanyien a l'orde religiós de les dominiques. Altres ordes dins la ciutat eren Sant Domènec, Sant Francesc, els de major extensió (entre el carrer Sant Vicent i la muralla), la Mercè, Sant Agustí, Santa Clara, La Puritat (franciscanes) i el Carme. A extramurs: la Saidia, Trinitat, Remei, Socors, Jerusalem, Sant Sebastià i Corpus Christi (GERV).

Monestir de Sent Guillem, 36-228r.

Monestir de Senta Elisabet, 36-57r.

Prehcadors, 18-35v. Pertanyien a l'orde religiosa de Sant Domènec; el convent valencià fou fundat l'any 1239, a l'actual plaça de Tetuan.

Ordes militars i llurs cases

Casa de Calatrava de València, 4-133v. Era la casa prioral de l'orde militar de Calatrava, introduït a la corona catalanoaragonesa per Alfons I el Cast. Veg. plaça de Calatrava.

Lo Temple, 36-105r. En el Repartiment es va concedir al lloctinent del mestre general de l'orde la torre d'Alí Bufat, que protegia l'entrada nord-oriental de la ciutat de València. Els

templers van dreçar la casa pairal a la vora de la torre que romanía integrada a l'Alcàsser. Sobre el lloc que ocupava aquesta casa-convent s'erigí al segle XVIII el monestir del Temple, ara seu del govern civil de València.

Orde de l'Espital, 4-93v.

Hospitals

Al segle XIV València tenia dotze centres hospitalaris. Al LCV són esmentats aquests quatre:

Espital d'en Clapers, 36-226r.

Espital de Sent Guillem de València, 36-105r.

Espital d'en G. Scrivà, 1b-29v.

Espital de Santa Trinitat, 1t-16r.

Fossars

Senta Maria, 5-60r. El text el situa prop de la plaça de la Herba.

Sen Lorens, 1b-17r.

Sent P. Màrtir, 18-35v.

Edificacions

L'alfòndech del rey, 4-27r. Jaume I es reservà per al Reial Patrimoni la propietat d'un alfòndec (hostal i magatzem) en la plaça de Sant Jaume, en la confluència dels carrers de Dalt i de Baix. L'any 1273 es construí un altre alfòndec dins la Moreria perquè s'hi allotjassen els musulmans transeünts.

L'Almudí, 1b-13r. On el blat era dipositat i contractat.

Bany del senyor rey, a la Moreria, 36-102r. Els Banyes de la Moreria estaven on després hi hagué la Casa de la Misericòrdia, entre la plaça de Vicent Iborra i el carrer de la Corona.

Mercat: mercadal de València. 1b-4r., 1b-5r. Apareixen indistintament les dues variants. El text indica que estava situat fora dels murs de la ciutat.

Pont dels Catalans. 1t-13v., 1t-16r. És el que després fou anomenat de la Trinitat. Sanchis [1972] (9895: 136) explica que es deia així perquè estava situat vora la porta i el carrer dels Catalans (del Salvador), puix que fou adjudicat pel Repartiment als hòmens de Lleida.

Real del seynor rey, 1t-17v. El mot prové de l'àr. *riyad* 'jardí, horta' (Rubiera 1984:121). Jaume II construí un palau en el lloc de l'almúnia d' 'Abd al-'Aziz, on ara hi ha el parc de Vivers.

Torre d'en Octuvià, 5-23r.

Lo Vayll de la ciutat, 3-10r. Al voltant de la muralla cristiana. En la segona meitat del segle XIV va ser excavat el *Vall Nou o Major*, de 40 pams d'amplària.

Altres

Censal d'en Fferrer de Piera, 1b-43r.

Cèquia de Favara, 5-23r. Pren l'aigua del Túria, per la dreta, a l'assut de Favara, dins el terme de Quart de Poblet i travessa els de Mislata, València i el sector meridional de l'Horta fins a Catarroja i Albal.

La margal, 4-4v. 'Marjal'.

La rambla de València, 5-17v. Aquest arabisme apareix quatre vegades, però no hi ha el sinònim *areny*, que sí que trobem als Furs: "en la rambla o en l'areyn qui és prop lo real» (I, 144). Les cròniques de Jaume I i de Muntaner també situen la *rambla* prop del real.

Lo malol de Domingo Asnar, 4-77v. Lo malol, 4-4v. 'Mallol'.

Lo riu-sech, 4-71v.

Ort d'en Blascho Maça. 1b-19v.

Ort d'en Mercer. 1t-16r.

Ort d'en Saraynana. 5-23v.

TOPÒNIMS DEL REGNE DE VALÈNCIA

Alaguar, vall de, 18-39v. 'Laguar' [Marina Alta]. De l'àrab *al-agwār* 'les coves' (Barceló 1983: 166). Aquesta és la forma en què apareix al *LlRep.* i en altres textos antics. Sense A es troba en documents eclesiàstics del segle XVI (*OnCat.* s.v. *Laguar*).

Alaquant, 38-19v. 'Alacant'.

Albal, 6-6r. [l' Horta]. De l'àrab *al-ba'l* 'el secà' (*OnCat.* s.v. *Albal*).

Alboraya, 36-88r. 'Alboraia' [l' Horta]. De l'àr. *al-buráyyaj* 'la torreta'.

Albufera, l', 4b-19r. de l'àr. *Al-buháira* 'l'estany', diminutiu de *bahr* '(la) mar'. L'Albufera i els aiguamolls constituïren possessió reial que es reservà Jaume I, encara que hi permetia la pesca.

Alcanyelí, 36-10r. Sembla que es tracta d'*Alquellesim* i no d'*Alcanalí*, car parlem del terme de València. L'*OnCat.* (s.v. *Alcanalí*) afirma que tant un com l'altre provenen del plural en -in de l'àrab *al-qallál* 'terrisser, fabricant de terrissa', castellà *alcaller*. Barceló (1983: 241) l'esmenta també a València entre els topònims no identificats.

Alcoy, 1b-15v., 5-45v., [Alcoi]. Barceló (1983: 80) considera aquest topònim anterior a la conquesta islàmica, mentre que Coromines es decanta per l'etimologia aràbiga *al-qawi* 'el fort, el ric', derivat de l'arrel *qwy*.

Alcúdia, l', 18-47r. / L'**Alcòdia**, Orta de València, 4-131r. De l'àr. *al-kúdyá* 'el pujol'. Alqueria pròxima a l'Albufera i Silla. Segons Barceló, Diago la va identificar amb el Palmar. També pot referir-se al raval de València que hi havia a la riba esquerra del riu.

Alfaç, 4-49r. Segurament és l'*Alfaz* que apareix al *LlRep.* al terme d'Alzira. Prové de l'àr. *al-fahs* 'el camp sembrat'.

Alfara, 4-99v. De l'àr. *al-hara* 'el camí. Al *LlRep.*: *Alhara*. [l' Horta].

Algezira, 1-5v. 'Alzira' [Ribera Alta]. De l'àr. *al-jazíra* 'l'illa', 'terra d'al·luvió vora un riu'.

Algiroc, 4b-16v. / **Algeroç**, 18-85v., **Algerós**, 5-3r. Són molt més freqüents les variants amb -ge-. De l'àr. *al-jarus* 'molí de tracció animal per a moldre blat' Barceló (1983: 90). Coromines (*OnCat.*) considera en canvi, que prové del plural de l'àr. *gūrf*, *guruf* 'ripa' 'mota, cerro enmotado', amb el canvi freqüent de -f> -s, car consta *Algerof* en un doc. de 1240.

Almàcera, 5-22r., 4-114v. Al *LlRep.*: *Almaçara*. 'Almàssera', alqueria d'Alboraia [l' Horta]. Era una alqueria islàmica dependent d'Alboraia.

Almenara, 1b-12r. [Plana Baixa]. De l'àr. *al-manára* 'la torre de senyals'.

Almúnia, l', camp apellat, Orta de València, 4-28r. De l'àrab *al-múnya* 'l'hort, el jardí'. En la València musulmana l'Almúnia era un parc reial d'esplai, vora el raval de la Vilanova, que després fou aprofitat per al palau dels reis cristians, i enderrocat el 1811. En aquest emplaçament ara es troben els Jardins de Vivers. Barceló (1983: 240) esmenta *Almúnia* prop de l'església de Santa Maria, extramurs de la ciutat de València.

Altell, Orta de València, 4-83r. / **Altell**, 5-4r. \ **Atel**, 4-93v. Deu ser l'*Autel* i *Oteil* del *LlRep.* Barceló (1983: 269) la situa a Russafa.

Andarella, 4-104r. El text l'emplaça en el terme de València. Del llatí UNDARIA, derivat d'UNDA 'aigua que surt o brota', amb el superlatiu islàmic -ella, i amb conservació de -nd- pel mossàrab (*OnCat.* s.v. *Ondara*).

Andilla, 6-31r. [Serrans]. Nom d'origen preromà amb el significat de 'fi, límit, frontera', amb el mateix diminutiu d'ANTELLA, amb *d* arabitant < -t- (*OnCat.* s.v. *Antella*).

Benaguazir, 4-98r. / **Benaguasir**, 4-55v. / **Beniguazir**, 36-173r. 'Benaguasil'. La forma etimològica és amb -r, de l'àr. *Bani al-Wazir* (Barceló 1983: 106). Fou una de les poblacions on es mantingué vigent el dret aragonès.

Benjamañ, Orta de València, 4-53v. Pot llegir-se com a *Beniaman*.

Benicalàpet, 5-2r. ‘Benicalap’. Ara és un barri de la ciutat de València. Coromines (*OnCat. s.v. Calaf*) el considera format amb *beni-* i el mossàrab *calàpec* ‘tortuga’, que consta com a sobrenom de persona en textos hispanoàrabs. Barceló (1983: 113) creu possible un àrab /Bani Qalábaq/, amb pèrdua en valencià de *et*, probablement *metanalitzat* com a diminutiu.

Benifaça, 5-45v. ‘Benifassà’, antiga abadia cistercenca al Baix Maestrat, fundada el 1233 com a filial de Poblet. Fins avançada l’edat moderna pertangué al territori de Tortosa. De l’àrab *Beni Hassán* (Barceló 1983: 116).

Benifayó, 1b-22r. Municipi de la Ribera Alta, al límit amb l’Horta. Fou una antiga alqueria islàmica que Maria Lladró de Vidaura comprà el 1348. Al *LlRep. Beniayho*. De l’àr. *Bani Hayyún*.

Beniferre, 4-69r. [l’Horta]. Al *LlRep.*: *Beniferri, Beniferro, Benaferre, Abinferro, Abinferre* i *Rahal Abinferro*. Antiga alqueria a l’esquerra del Túria. Avui és un barri de la ciutat de València. Coromines (*OnCat. s.v. -ferri*) considera que *-ferre* prové d’un nom pròpiament àrab a partir de l’arrel *frr* amb el significat de ‘fugitiu’, molt freqüent en antropònims àrabs.

Beniforag, Orta de València, 4-51r. Poble de l’Horta de València pertanyent al municipi de la capital. En temps de la conquesta era una alqueria, donada en 1241 a X. P. de Tarassona, que la cedí als Templaris. Cf. *Benifaraig*, terme d’Alzira.

Benimaclet, 4-62r. Poble del municipi de València que restà independent fins el 1882. Al *LlRep.* apareix amb la forma *Benimaglet*. La variant amb *-cl-* també es troba des del segle XIII. De l’àr. *Bani-Mahläd* (*OnCat. s.v. -Maclet*).

Benimàmèt, 36-153r. Poble del municipi de València, al camí entre la ciutat i Paterna. Era un lloc mixt de cristians vells i de moriscs. Al *LlRep.* el trobem com a *Benimabet, Benimahabet*.

Beniopa, 4-43r. Pertangué al ducat de Gandia [la Safor] des del segle XIV. Prové del nom del clan *Beni + Úqba* ‘àguila’ (Barceló 1983: 122), nom de persona molt corrent a Al-Andalus (*OnCat. s.v. -opa*).

Benissimó, Orta de València, 36-565r. És possible que siga un híbrid àrabohebreu.

Benizanó del honrrat en Ramon de Riu-sech, 18-44r. ‘Benissanó’ [Camp del Túria].

Bétera, 18-43r. [Camp del Túria]. Es considera un mot d’origen prearàbic. Coromines (*OnCat. s. v. Bétera*) veu com a etimologia més plausible derivar-lo de PETREA ‘paratges rocosos’, amb transposició de *tria* > *tira*, i la P pronunciada *b* per l’àrab. Barceló (1983: 126) també esmenta la possibilitat que siga un derivat de l’ètim PETRA.

Biar, 5-45v. [Alcoià]. De l’àrab *biyár* ‘pous’.

Binallea, alcheria de, 4-50v. / **Binalessa**, Orta de València, 4-51r. / **Binalesa**, 4-51v. ‘Vinalesa’, alqueria que depengué de Foios [l’Horta]. Les formes antigues que esmenta Barceló (1983: 223) són *Bonivolésar, Benivolàsar* i *Benivolésar* (al *LlRep.*), i *Bonimaleza* al 1340. Considera que «tal vegada l’antic topònim és l’àrab *Bani Abu-l-As(a)r* que evolucionaria cap a les formes documentals *Benivolesar* < *Bonimaleza* (amb pèrdua de la vibrant) i per assimilació dels fonemes nasals *Binalesa*».

Binata, 3-2v. Potser és la *Benitaha, Benihatha* del *LlRep.* Barceló (1983:127) la situa a Montcada, i cita la forma *Binata* en 1347.

Bofilla, 18-43r. ‘Bufilla’, despoblat del municipi de Bétera. Les formes del *LlRep.* són *Buyla, Boyla*. Barceló (1983: 130) esmenta també *Boilla*, seguint Olmos, i *Bofila* el 1347. Sembla que l’origen és el NP aràbic (*A*)*bu hälla* (*OnCat. s.v. la Boella*).

Bubeta, terme de Dénia, 4-56v. A Dénia hi ha el topònim *Bovetes*. Ivars (1995) aporta documentació del segle XV d’aquest topònim, també en la forma *Bubeta*, en singular i amb